

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos

Liikelaitoksen yleistavoitteen toteutuminen

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut tukevat asiakasorganisaatioitaan onnistumaan oman perustehtävän suorittamisessa tarjoamalla maukkaan ja ravitsemissuosituksen mukaisen monipuolisen aterian sekä puhtaan, viihtyisän ja turvallisen toimintaympäristön. Liikelaitoksen palvelutoiminta on palautunut lähes normaaliin COVID-19:sta huolimatta. Palvelu-alueiden perustehtävät pystyttiin toteuttamaan lähes normaalisti sekä kehittämistoimenpiteitä vietiin suunnitelmallisesti eteenpäin.

Yleiskuvaus liikelaitoksen palveluista ja tarkoituksesta

Liikelaitoksen toiminta-ajatuksena on tuottaa kunnan eri toimipaikkojen ja asiakasryhmien tarvitsemat ruoka-, puhtaus- ja tilapalvelut taloudellisesti sekä asiakkaan toiminta ja tarpeet huomioiden.

Ruokapalvelujen asiakkaista valtaosa on lapsia, nuoria sekä heidän kanssaan työskentelevää Limingan kunnan henkilökuntaa. Palvelua tarjotaan lisäksi hoiva yksiköiden ateriapalveluina ja kotiin kuljetettavina ateriapakkauksina. Päivittäin valmistetaan ja tarjotaan lähes 3700 annosta lounasta kunnan eri toimipisteissä. Liikelaitoksen keittiöissä suositetaan suomalaista lihaa sekä muita kotimaisia elintarvikkeita. Lähellä tuotettuja elintarvikkeita löytyy ruokalistaltamme perunan, juureksien, maidon ja leivän osalta. Ateriat tuotetaan kahdessa valmistuskeittiöstä Tupoksen ja Liminganlahden kouluilla. Tehokas valmistusprosessi ja kustannustietoisuus takaavat sen, että tuotetut ruokapalvelut ovat laadukkaita, mutta edullisia. Ruoanvalmistus ja jakelupalvelut tuotetaan liikelaitoksen omana työnä, lukuun ottamatta Ojanperän koulun osalta ruoanjakelupalvelut on ulkoistettu.

Puhtauspalvelujen siivottavat kohteet ovat kunnan toiminnassa olevia kiinteistöjä. Siivottavaa pinta-alaa 26 eri kiinteistössä on noin 45 000 m². Puhtauspalvelujen tavoitteena on tuottaa palvelu taloudellisesti sekä huolehtia kiinteistön käyttäjille eri tilatyypin ja käyttöasteen mukainen puhtaustaso. Siistit ja puhtaat tilat luovat tilojen käyttäjille viihtyvyyttä, hygieenisyyttä sekä käyttöturvallisuutta. Laitoshuoltajat toimivat kiinteistöhuollon kanssa yhteistyössä huomioiden kiinteistön huolto- ja korjaustarpeita. Puhtauspalveluita on ulkoistettu yksityiselle palveluntuottajalle Liminganlahden ja Ojanperän koulun sekä Aapin päiväkodin osalta. Palvelujen hankinnassa käytetään samoja laatuksiteereitä kuin omassa tuotannossa: oikeanlainen puhtaustaso käyttäjän palvelutarpeet huomioiden.

Kunnan omistamien kiinteistöjen kerrosala on noin 51 000 m² ja tilavuus n. 255 000 m³. Kiinteistöpalveluiden kunnossapitoon kuuluvat kunnan omistamat rakennukset sekä osa kunnan vuokraamista kohteista. Kiinteistöt on jaettu kiinteistöhoitajien kesken vastuurakennuksiin. Kiinteistöhoitajan toimintaa ohjaa huoltokirjaohjelma, joka tehostaa kiinteistöjen suunnitelmallista kunnossapitoa. Lisäksi ohjelmassa tehdään kiinteistöjen palvelupyynnöt, johon kiinteistöhoitajat reagoivat tarpeenmukaisesti. Kiinteistöpalveluiden tehtäviin kuuluu ruoankuljetus kouluille ja päiväkoille.

Keskeiset muutokset liikelaitoksen toiminnassa

Vuoden 2022 alusta liikelaitos tarjosi virastomestaripalveluita liikunta- ja konsernipalveluiden käyttäjäpalveluina. Omistaja ohjauksen mukaisesti ulkoistettuja kiinteistöpalveluita palautettiin omaan tuotantoon kesäkuussa. Liikelaitos oli mukana myös kuntakonsernin Tulevaisuuden Liminka – yhteistoimintaneuvotteluissa, ja neuvottelut jatkuvat vuoden 2023 alkupuolella.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos osallistui Hyvinvointialueen ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kuntien yhteisen ruoka- ja puhtauspalveluiden In-house yhtiön valmistelun selvitystyöhön. Työn edetessä Limingan kunta linjasi, ettei kunta lähde osakkaaksi perustettaviin Ateria- ja puhtauspalveluiden in-house yhtiöön. Liikelaitos jatkoi valmistelussa siirtyvien ateria- ja puhtauspalveluiden siirtämisestä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Kiinteistöpalvelun osalta liikelaitos osallistui sotekiinteistöiden vuokraustyön valmisteluun.

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelut käynnistivät palvelutuotannon seuraavissa kohteissa vuoden 2022 aikana: vanhan K-Marketin tilat otettiin nuorisopalveluiden ja kansalaisopiston käyttöön. Vaativan erityisen tuen opetusryhmä siirtyi lähemmäs koulukeskuksen aluetta vuokratiloihin. Tilaan tehtiin pientä remonttia, jotta se soveltuu opetusryhmän käytettäväksi. Edellinen vaativan erityisen tuen opetusryhmän vuokratila siirtyy avoimen päiväkotiryhmän käyttöön vuoden 2023 alusta. Lukion peruskorjaus- ja laajennushanke valmistui loppu vuonna sekä kunnanvarikko otti käyttöönsä uudet vuokratilat.

Liikelaitos palkittiin Kuntatyö 2030 -gaalassa teosta: Kehittämiskulttuurin luomisesta sekä aktiivisuudesta tekojen torilla. QR-koodin käyttöönottoa jatkettiin ruokapalveluiden tiedottamisen kanavana sekä ruokalistajulkaisussa. Ruokalistajulkaisuiden luomiseen on saatu osallistettua koulujen ja päiväkotien lapsia sekä nuoria. Erilaisin tavoin toteutetut videot ovat tuoneet viikkoruokalistan julkaisusta elävän ja samalla valmistamaamme ruokaa tunnetuksi.

Liikelaitos osallistui yhdessä Limingan kunnan sivistyspalveluiden kanssa Pyöreä ruokakasvatuksen pöytä -hankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on luoda konkreettisia askeleita ja suuntaviivoja kunnan yhteiselle ruokakasvatustyölle sekä lisätä moniammatillisten toimijoiden välistä yhteistyötä ja tiedon jakoa. Ruokakasvatus on tärkeä osa kuntalaisien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä sekä taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja ravitsemuksellisesti kestävän tulevaisuuden rakentamista.

Toimintaympäristön muutokset

Liikelaitos vastaa Limingan kunnan ruoka-, puhtaus-, kiinteistönhoidon- ja kunnossapitopalveluiden järjestämisestä sisäisille asiakkaille ammattitaitoisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti.

Kiinteistönhoidon tehtävänä on pitää kiinteistöjen energiankulutus kohtuullisella tasolla. Rakennusten lämpötilojen ja ilmastoinnin säätöjen ja käyntiaikojen on oltava oikein tehtyjä energiankulutuksen pitämiseksi käyttäjäystävällisellä sekä kiinteistön kuntoa ylläpitävällä tasolla. Kylmä alkuvuosi ja uusien kiinteistöjen käyttöönotto nosti huomattavasti lämmityksen kuluja. Vaikka globaali maailman tilanne on nostanut sähkön hintaa markkinoilla, on Limingan kunnalla ollut käytössä markkinahintaa alhaisempi kiinteä sähkön hinta.

Palvelun laadun varmistamisen keinoja eri palvelualueilla on seuraavasti: ruokapalveluissa on käytössä omavalvontaprosessi, puhtauspalveluissa käytetään tilojen mitoitukseen perustuvaa siivouksen oikea-aikaisuutta, menetelmiä ja välineitä. Kiinteistöpalveluissa käytetään apuna kiinteistönpidon hallintajärjestelmää, johon asiakkaat kirjavat palvelupyynnöt tarvittavista toimenpiteistä.

Limingan kunta on ottanut kiinteistöihin käyttöön sähköisen huoltokirjajärjestelmän, Buildercomin. Järjestelmään on lisätty kunnan kiinteistöt, joihin kiinteistöjen käyttäjät voivat tehdä kiinteistöhuollon palvelupyynnöt sähköisesti. Järjestelmän käytön kehittämistyötä jatketaan seuravan vuoden aikana, seuraavaksi ohjelmaan on tavoitteena ottaa käyttöön vaihteittain QR-koodit, joiden avulla käyttäjät voivat suoraan tehdä omalla älypuhelimella palvelupyynnöt. Käyttäjää pyritään ohjeistamaan käyttämään ensisijaisesti sähköistä palvelupyynnöjärjestelmää, jotta tehdystä huoltotoimenpiteistä jää kirjaus tietoon sekä kiinteistön omistajalle että käyttäjälle. Tällä hetkellä tulevista palvelupyynnöistä saadaan noin 50% sähköisen ohjelman kautta.

COVID-19:sta pandemian jatkuessa toimintavuoden aikana liikelaitos varautui pandemian vaikutukseen tekemällä toiminnan sopeuttamissuunnitelmat. Ruokapalveluiden osalta tuotekehitys- ja tuotantoprosesseja ei päästy täysin tavoitteiden mukaisesti kehittämään, tätä työtä jatketaan tulevana vuotena. Palvelualueet ovat kuitenkin voineet

vastata toiminnassaan koronan tuomiin haasteisiin, muun muassa ruokailujen järjestäminen jaksotetusti kouluissa sekä tehostetulla siivouksella.

Henkilöstö

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitoksessa työskentelee 54 työntekijää, joista osa on määräaikaista. Sairauspoissaoloja liikelaitoksessa oli 18,96 päivää/ työntekijä. Poissaolojen määrä nousi vuoden 2022 (771 päivästä) 1024 päivään. Osittain poissaolojen nousua selittää vallitseva korona aika sekä pitkät sairauspoissaolot.

Työhyvinvointia lisättiin osallistamalla henkilöstöä oman työsuunnitteluun sekä lisäämällä työkiertoa työkohteiden välillä. Työkierrolla lisätään henkilöstön laaja-alaista osaamista sekä työssä jaksamista. Henkilöstön kehityskeskustelut pidettiin 100 %:sti. Henkilöstöä koulutettiin seutu-yhteistyössä OSAO:n kanssa oppisopimuksella 4 henkilöä. Lisäksi 2 ravitsemistyöntekijää valmistui kokin ammattitutkintoon oppisopimuksella. Henkilöstön virkistysiltapäivä pidettiin elokuussa yhteistyössä omaisuudenhallinnan ja Kunnallistekniikan liikelaitoksen kanssa.

Liikelaitos työllisti myös nuoria kesätyösetelillä kaikille palvelualueille kesän 2022 aikana. Lisäksi puhtauspalveluihin saatiin rekrytoitua lukiolaisia tilapäisiin tarpeisiin. Ruoka- ja puhtausalan työnhakijamarkkinat ovat muuttuneet entistä haastavammiksi vuonna 2022. Korona on vaikuttanut henkilöstön saatavuuteen sairauspoissaoloina.

Liikelaitoksen henkilöstöä (8 henkilöä) siirtyi vuoden vaihteessa sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuun myötä Pohjois-pohjanmaan Hyvinvointialueelle. Henkilöstöä vähentyi myös eläköitymisen myötä yhdellä henkilöllä.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Liikelaitoksen viides toimintavuosi eteni toiminnallisesti ja taloudellisesti pääosin kaikkien tavoitteiden mukaisesti. Oma toimintaa kehitettiin edelleen kaikilla palvelualueilla. Henkilöstövaihdokset (kiinteistöpäällikön ja puhtausesi-mies) hidastivat joiltain osin kehittämistoimenpiteiden eteenpäinviemistä, osa kehittämistoimenpiteistä siirretään vuodelle 2023. Näistä esimerkkinä käyttäjille järjestettävät asiakastyytyväisyyskyselyt puhtaus- ja kiinteistöpalveluiden osalta.

Lapsia ja nuoria osallistettiin kouluruoan kehittämiseen seuraavasti vuoden 2022 aikana: Kouluruokakysely pidettiin helmikuussa, kouluruoka maistuu kouluarvosanalla 7,6 vastaajille. Lapsille ja nuorille järjestettiin osallistava kouluruoan maistelutilaisuus toukokuussa. Keittiömme tuotekehitti samasta ruoasta useamman variaatioita tilaisuuteen tarjolle, joita raatin jäsenet arvioivat. Iltapäivän aikana saatiin hyvää palautetta kouluruokalistan suunnitteluun ja ideointiin, jotka hyödynnettiin syksynruokalistasuunnittelussa yhdessä kouluruokakyselystä saatujen palautteiden kanssa. Toiveruokapäivä lisättiin ruokalistalle nuorten toiveesta.

Ruokahävikkiä pyrittiin vähentämään kokonaisvaltaisesti aterian elinkaaren aikana ruokalistan suunnittelusta valmiin ruoan tarjoiluun. Vuoden 2022 aikana selvitettiin toiminnanohjausjärjestelmän hyödyntäminen hävikkiruon määrien dokumentoinnissa. Kehittämistyötä viedään eteenpäin vuoden 2023 aikana. Tavoitteenamme on vähentää syntyvän ruokahävikin määrää järkevien raaka-ainehankintojen sekä tietoon perustuvan ruokalistasuunnittelun kautta. Ruokahävikki muodostaa osan hiilijalanjäljestämme, ympäristövaikutuksistamme ja sillä on vaikutuksensa myös kustannus-tehokkuuteen.

Uuden omistajaohjauksen mukaisesti ulkoistettuja kiinteistöpalveluita palautettiin kesäkuun alusta omaan tuotantoon. Lisäksi arvioidaan vuoden 2022 aikana ulkoistettujen puhdistuspalveluiden mahdollista omaan tuotantoon palauttamista, tätä työtä jatketaan vuoden 2023 alkupuolella. Puhtauspalveluissa jatkettiin vuonna 2021 aloitettua kehittämistyötä sisä- ja ulkolajittelun selkeyttämisessä. Tavoitteena on jätteiden lajittelun lisääminen, kehittäminen sekä parantaminen, niin kiinteistön sisä- kuin ulkopuolella. Työntarkoituksen oli lisätä työturvallisuutta, oppilasturvallisuutta ja yhteistyötä koulujen sisällä.

Limingan kunta

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.- 31.12.2021	1.1.- 31.12.2022	TA2022	tot %
				102
LIIKEVAIHTO	8 280 997,63	8 946 569,63	8 752 212,00	%
Liiketoiminnan muut tuotot	7 448,76	12 633,84	0,00	
Tuet ja avustukset kunnalta	17 535,08	1 118,18	4 000,00	28 %
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
			-2 066	101
Ostot tilikauden aikana	-1 873 395,68	-2 078 488,41	145,00	%
Palvelujen ostot	-1 087 149,29	-945 207,25	-973 716,00	97 %
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-2 960 544,97	-3 023 695,66	-3 039 861	99 %
Henkilöstökulut				
			-1 720	
Palkat ja palkkiot	-1 570 023,62	-1 639 612,81	804,00	95 %
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-278 902,00	-279 354,29	-312 658,00	89 %
				103
Muut henkilösivukulut	-24 003,95	-59 318,04	-57 820,00	%
Henkilöstökulut yhteensä	-1 872 929,57	-1 978 285,14	-2 091 282	95 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	-1 624 244,12	0,00	
			-3 574	
Liiketoiminnan muut kulut	-3 446 640,40	-2 281 225,81	750,00	64 %
				105
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ)	25 866,53	52 870,92	50 319,00	%
Rahoitustuotot ja -kulut				
Viivästyskorot ja korotukset	0,00	-55,00	0,00	
				105
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN.ERIÄ	25 866,53	52 815,92	50 319	%
				105
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	25 866,53	52 815,92	50 319	%
Poistoeron lis. (-)/väh.(+)	0,00	439 868,40	0,00	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	25 866,53	492 684,32	50 319,00	
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT				
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,5	0,4		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,5	0,4		
Voitto, %	0,3	0,6		

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitoksen liikevaihto toteutui talousarviota suurempana. Liikevaihtoa kertyi yhteensä 8,75milj. euroa toteuman ollessa 102%. Liikevaihdon kasvua selvittää talousarvion valmistumisen jälkeen mm. varhaiskasvatuksen lisääntyneet tilan tarpeet sekä Kiinteistö Oy Lakeustalon ylimääräinen vastikkeiden keräys vuokralaisilta. Materiaalien ja palveluiden ostoissa oli hieman ylitystä noin 12 t€ :a, kokonaismenojen kuitenkin alittuessa 16 t€ :lla. Palveluiden hinnoittelu on saatu vastaamaan kustannuksia. Liikelaitoksen tuotot kattoivat toteutuneet kulut ja liikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostui 52 815,92 euroa. Liikelaitos on valtuustoon sitova tilikauden liikeylijäämän/-alijäämän osalta.

Tilikauden tulosta +492 684,32 selvittää aiempien vuosien investointivarausten purkaminen. Liikelaitokselle perustettiin vuoden 2022 aikana oma tase, johon siirrettiin kiinteistö- ja käyttöomaisuus peruskunnan puolelta. Poistot kirjautuvat nyt suoraan liikelaitoksen taseeseen, kun aiemmin ne olivat peruskunnan taseessa.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitosten johtokunta esittää, että tilikauden tulos 52 815,92 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien yli- /alijäämätilille.

Arvio riskienhallintasuunnitelman toteutumisesta

Talouden hallinta on liikelaitoksen operatiivinen riski, sitä hallitaan talouden seurannalla, sekä toimintoja sopeuttamalla. Globaalin maailman tilanteen vuoksi kulujen nouseminen raaka-aine ja materiaalihankintojen myötä konkretisoitui myös liikelaitoksen toimintakentällä. Kustannusten nousua pystyttiin hallitsemaan raaka-ainevalintoja muuttamalla sekä keskittämällä ostoja. Liikelaitoksen talouden seurantaan saatiin parannusta vuoden 2022 alusta oman osolaskuohjelman käyttöönoton myötä.

Kiinteistöjen sisäilmaongelmat ovat merkittävä riski kiinteistöpalveluissa. Tähän on vastattu laatimalla sisäilmaohjelma. Sisäilmaohjelma on hyväksytty keväällä 2019. Sisäilmatyöryhmän tehtävä selkeytyi vuoden 2021 aikana ja sen työtä jatkettiin vuonna 2022. Työryhmän jäseninä ovat kunnan ja liikelaitoksen virkahenkilöt, kh pj, liikelaitoksien pj, työterveyshoitaja sekä terveystarkastaja. Kunnan sisäilmatyöryhmä kokoontui 4 kertaa vuoden 2022 aikana. Työryhmä tehtävänä on olla ajan tasalla kiinteistöjen sisäilma-asioista sekä korjaushankkeiden etenemisestä. Limingan kunnalla on käytössä sisäilmailmoitusjärjestelmä. Kunnan kiinteistöjen käyttäjät voivat jättää ilmoituksen sähköisesti kunnan Internet sivujen kautta. Kiinteistöihin on lisätty olosuhteiden etävalvontaa.

Limingan kunta
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelai-
tos

LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.- 31.12.2021	1.1.-31.12.2022
--	-----------------------------	------------------------

TOIMINNAN RAHAVIRTA

Liikelyijäämä (-alijäämä)	25 866,53	52 870,92
Poistot ja arvonalentumiset		1 624 244,12
Rahoitustuotot ja -kulut		-55,00

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Investointimenot	0,00	-613 486,55
Rah.osuudet inv.menoihin	0,00	54 540,00
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	25 866,53	1 118 113,49

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Antolainauksen muutokset

Lainakannan muutokset

Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
------------------------	------	------

Muut maksuvalmiuden muutokset

Saamisten muutos muilta	-25 489,23	578 345,78
Korott. velkojen muutos muilta	-377,30	-1 696 459,27
Rahoituksen rahavirta	-25 866,53	-1 118 113,49

RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00
--------------------	------	------

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	356	1 547
Investointien tulo-rahoitus, %	0	-3
Lainanhoitokate	0	0
Kassan riittävyys, pv	39	122
Quick ratio	6	11
Current ratio	6	11

INFORMATIIVINEN TIETO

Yhdystili 31.12.	886 887,99	2 433 592,35
Yhdystili 1.1.	848 630,16	886 887,99
Yhdystilin muutos	38 257,83	1 546 704,36

31.21.2020

31.21.2022

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	300 000,00	300 000,00
Edell tilikausien yli-/alijäämä	403 518,21	429 384,74
Tilikauden yli-/alijäämä	25 866,53	492 684,32
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	729 384,74	1 222 069,06

POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET

Poistoero	0,00	10 999 131,39
-----------	-------------	----------------------

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat kunnalta		
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0,00	0,00

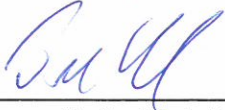
Lyhytaikainen

Saadut ennakot	57,00	0,00
Ostovelat		428 970,19
Muut velat	23 015,85	26 452 213,93
Siirtovelat	302 822,09	340 173,65
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	325 894,94	27 221 357,77
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	325 894,94	27 221 357,77

VASTATTAVAA**1 055 279,68****39 442 558,22**

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitoksen tilinpäätöksen allekirjoitus

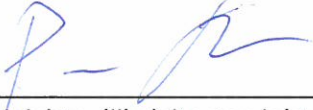
Limingassa 23. päivänä helmikuuta 2023

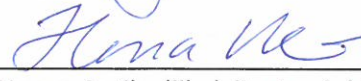
Tuomas Ahola, liikelaitosten johtokunnan pj.

Esko Kujala, liikelaitosten johtokunnan varapj.

Petri Koivisto, liikelaitosten johtokunnan jäsen

Henna Antila, liikelaitosten johtokunnan jäsen

Kati Manninen, liikelaitosten johtokunnan varajäsen

Sami Tuohimaa, liikelaitosjohtaja